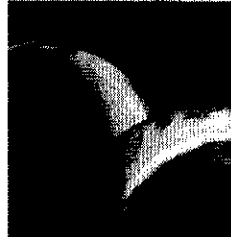
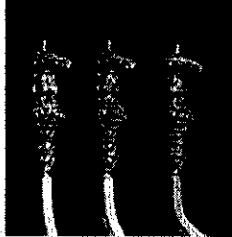

INSTITUTE
FOR
JEWISH
CONTINUITY

OPPORTUNITIES FOR LIFE-LONG LEARNING

7504 SEVEN MILE LANE · BALTIMORE, MD 21208

410-415-3755 · INFO@GOIJC.ORG · WWW.GOIJC.ORG

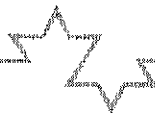

Ethics & Ethos: Timeless Lessons from the Weekly Parsha

Vayechi : The Blessing of Perspective

Rabbi Shmuel Silber

December 26th, 2012

THIS COURSE IS DEDICATED IN MEMORY OF:

אסתר חנה ז'ל בת צבי ופרומה עלקא פייגא בת מאיר ופשא לאה ז'ל נח בן אברהם ופייגא ז'ל
MAY THEIR SOULS BE BOUND IN THE EVERLASTING BOND OF LIFE תהא נשמתם צרוות בצרור החיים

1. בראשית פרק מח

ה ועתה שני-בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד-באי אליך מצרימה ליהם אפרים ומנשה פראובן
ושמעון יהיו-לי: ו ומולדתך אשר-הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם:

5. And now, [as for] your two sons, who were born to you in the land of Egypt, until I came to you, to the land of Egypt they are mine. Ephraim and Manasseh shall be mine like Reuben and Simeon. 6. But your children, if you beget [any] after them, shall be yours; by their brothers' names they shall be called in their inheritance.

2. בראשית פרק מח

ז ואני | בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כבדת-ארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך
אפרת הוא בית להם:

7. As for me, when I came from Padan, Rachel died to me in the land of Canaan on the way, when there was still a stretch of land to come to Ephrath, and I buried her there on the way to Ephrath, which is Bethlehem."

3. בראשית פרק מח

יג ויקח יוסף את-שניהם את-אפרים בימינו משמאל ישראל ואת-מנשה בשמאלו מימין ישראל וישש
אליו: יד וישלח ישראל את-ימינו וישת על-ראש אפרים והוא הצעיר ואת-שמאלו על-ראש מנשה
שכל את-ידיו כי מנשה הבכור:

13. And Joseph took them both, Ephraim at his right, from Israel's left, and Manasseh at his left, from Israel's right, and he brought [them] near to him. 14. But Israel stretched out his right hand and placed [it] on Ephraim's head, although he was the younger, and his left hand [he placed] on Manasseh's head. He guided his hands deliberately, for Manasseh was the firstborn.

4. בראשית פרק מח

יז וירא יוסף כי-ישית אביו יד-ימינו על-ראש אפרים וירע בעיניו ויתקד יד-אביו להסיר אתה מעל
ראש-אפרים על-ראש מנשה: יח ויאמר יוסף אל-אביו לא-כן אבי פי-זה הבכר שים ימינך על-ראשו:
יט וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם-הוא יהיה-לעם וגם-הוא יגדל ואולם אחיר הקטן יגדל
ממנו וזרעו יהיה מלא-הגוים: כ ויברכם ביום ההוא לאמור' כך יברך ישראל לאמור ישמך אלהים
באפרים וכמנשה וישם את-אפרים לפני מנשה:

17. And Joseph saw that his father was placing his right hand on Ephraim's head, and it displeased him. So he held up his father's hand to remove it from upon Ephraim's head [to place it] on Manasseh's head.

18. And Joseph said to his father, "Not so, Father, for this one is the firstborn; put your right hand on his head." 19. But his father refused, and he said, "I know, my son, I know; he too will become a people, and he too will be great. But his younger brother will be greater than he, and his children[']s fame] will fill the nations." 20. So he blessed them on that day, saying, "With you, Israel will bless, saying, 'May God make you like Ephraim and like Manasseh,' " and he placed Ephraim before Manasseh.

5. רש"י בראשית פרק מח פסוק כ

(כ) כך יברך ישראל - הבח לברך את בניו, יברכם בצרכתם ויאמר חיש לבנו ישמך חלבים כחפרים
וכמנשה:

6. ספר אגרא דכלה בראשית פרק מח פסוק כ

ולמה יתברכו בני ישראל דווקא בהם ולא בשאר השבטים? — יסוד חשוב במוסר היהדות הוא לא להתגאות על הזולת ולא לקנא בו. כשיעקב ראה כי אף-על-פי שביכר את אפרים הצעיר לפני מנשה הבכור, בכל זאת לא התגאה אפרים על מנשה ומנשה לא נתקנא באפרים, אמר יעקב: הלואי וכל בני ישראל יהיו ככה, משוללי גאווה וקנאה. וישם את אפרים לפני מנשה" הוא אפוא פירוש על הברכה "ישמך אלהים כאפרים וכמנשה". לכן יתברכו ישראל דווקא בהם, שכמוהם לא תהיה קנאה ותחרות שוררת ביניהם. ודבר זה לא היה שכיח אצל יתר אחים, כי בהם נאמר "ויקנאו בו אחיו".

7. אונים לתורה: בראשית פרק מח פסוק כ ד'ה כאפרים וכמנשה (דף של"ט)

אלא הם מקבלים עליהם את עול התורה והשעבוד יחד עם אחיהם. — או יעקב, הלואי שיקחו ב"י למופת אחי יוסף (שגולדו במצרים, ככני מלך את מסירותם לעמם ותורתו, כד ישראל לאמר ישמך אלהים וכמנשה". ולו נתקיימה ברכת בניו, בנוסחו של יעקב, מתבוללים בישראל ללכת אחרים. ועי' בתהליך ת"כ

— ראה את אפרים ומנשה, בני המשנה למלך מצרים, אשר כל חיכלי המדע פתוחים לפניהם, וכל המשרות בממשלה פנויות בעדם, וכל חנסיכים היו חושבים א"ע למאושדים לתת להם את בנותיהם לנשים, ולמרות זה, הם באים יום יום ללמוד תורה אצל זקנם בגשן, בגישו היהודי, ואינם מתנכרים לעמם; וכאשר נגזרה עבודת סרד על אחיהם, הם מצטרפים אל צרת וסבל כלל ישראל ואינם הולכים אל המצרים לאמנם אנחנו נולדנו במצרים, ואבינו המשנה למלך תציל את הארץ מרעב ומעשאת אותה, ולפיכך מגיעות לנו, מריבילגונות

8. תרגום יונתן בראשית פרק מח פסוק כ

(כ) ובריכיננן ביומא ההוא למימר בך יוסף ברי יברכונן בית ישראל ית ינוקא ...

TARGUM YONASAN

The ancient commentary on the Pentateuch, that some refer to it as Targum Yerushalmi, is attributed to the Tanna Jonathan ben Uziel. Jonathan ben Uziel was the greatest student of Hillel the Elder. Targum Yonatan, similar to Targum Onkelos, is in Hebrew-Aramaic.

9. ספורנו בראשית פרק מח פסוק ז

בדרך בעוד כברת ארץ לבא אפרתה. תכף כשנסעתי מאותו המקום שהיה דבר האל יתברך אלי בעודי בדרך טרם הגיעי לבית לחם ואקברה שם בדרך אפרת. וכל כך גברה עלי טרדתי ואבלותי שלא עצרתי כח להוליכה לבית קברות בית לחם ואין ספק כי מאז היה לבי חלל בקרבי ולא שלט עוד בי יצר הרע ונחלשה תאותי ולא נשאר בי כח להוליד בנים:

10. בראשית פרק מא

(נא) ויקרא יוסף את שם הבכור מגשה כי נשני אלהים את כל עמלי ואת כל בית אבי: (נב) ואת שם השני קרא אפרים כי הפרני אלהים בארץ עניי:

51. And Joseph named the firstborn Manasseh, for "God has caused me to forget all my toil and all my father's house." 52. And the second one he named Ephraim, for "God has made me fruitful in the land of my affliction."

11. תרגום יונתן בראשית פרק מח פסוק כ

(כ) ובריכינן ביומא ההוא למימר בך יוסף ברי יברכון בית ישראל ית ינוקא ביומא דמהולתא למימר ישוינך יי כאפרים וכמגשה ...

12. אזנים לתורה: בראשית פרק מח פסוק כ ד"ה בך יברך ישראל (דף של"ח)

בך יברך ישראל. בבניך לא
נאמר, אלא בך. האדם הוא החינוך,
שהוא נותן לבניו, ואם אנו רוצים לעמוד
על אופיו של אדם ולדעת את תוך תוכו,
עלינו לראות, איזה חינוך הוא נותן לבניו.
וקבע יעקב, שכאשר ישימו ב"י לב אל
החינוך, שנתן יוסף לבניו במצרים.

הטמאה והמלאה כשמים חמת הגרבות
אלילית, ואיך עלה ביד יוסף לגדל בסביבה
כזו בנים נאמנים לה' ולתורתו—יתברכו
ביוסף ובכשרון החינוך שלו: בך יברך
ישראל לאמר, הלואי, אם יבוא נסיון כזה
של יוסף לידי, ואזכה לגדל בנים כאפרים
וכמגשה.